

EXPRES

ILUSTROWANY

JULJETTA GALL,
obrana została królową piękności Węgier na rok 1933.

PIERPONT MORGAN, najpotężniejszy bankier Ameryki, został oskarżony o niedozwolone machinacje finansowe.

R. M. VI.

NIEDZIELA, 28-go MAJA 1933 ROKU.

CENA 10 GROSZY

Nr. 146

Protest Polski przeciwko paktowi czterech

Delegat polski w Genewie min. Raczyński wręczył pisemną deklarację Paul Boncourowi. — Prasa angielska o stanowisku Polski i Małej Ententy

Londyn, 26 maja.

„Evening Standart“ w depeszy z Genewy donosi, że minister Raczyński doręczył wczoraj ministrowi Paul Boncourowi piśmienną deklarację, której ogłoszenie w odpowiedniej chwili Polska sobie zastrzega.

W deklaracji tej Polska zaprotestować miała przeciwko ewentualnemu podpisaniu paktu 4-ch mocarstw i oświadczyć, że rozważy wycofanie się z konferencji rozbrojeniowej oraz z Ligi Narodów, jeżeli pakt zostanie podpisany.

Londyn, 26 maja.

(Pat.) Prasa angielska w licznych notatkach donosi dziś o gwałtownych protestach ze strony Polski oraz Małej Ententy wobec zamierzonego paktu czterech.

Dzienniki piszą o groźbach polskich i Małej Ententy w razie podtrzymania tego projektu Dzienniki stwierdzają, że pakt napotyka na nowe trudności.

Genewa, 26 maja.

Komisja główna konferencji rozbrojeniowej rozpoczęła dziś dyskusję nad częścią projektu angielskiego, dotyczącego zbrojeń morskich.

Do części tej delegacji 6-ciu mniejszych mocarstw morskich: Hiszpanii, Polski, Finlandji, Rumunii, Szwecji, Jugosławii zgłosili poprawki, zmierzające do umożliwienia tym mocarstwom organizacji ich sił morskich.

Plenarne zebranie posłów i senatorów B.B.W.R.

Warszawa, 26 maja.

(B) Prezes Sławek zwołał na dzień 1 czerwca r. b. na godz. 11-tą do gmachu sejmu plenarne zebranie posłów i senatorów klubu B.B.W.R. Na zebraniu ma prezes Sławek udzielić wskazówek na temat działalności politycznej posłów i senatorów podczas lata. Poza tem na zebraniu poruszona będzie sprawa zapoznania szerszego ogółu z wynikami prac odbytego niedawno w Warszawie zjazdu gospodarczego.

Zamach dynamitowy w Styryi

Wiedeń, 26 maja.

(Pat.) — W pobliżu miasta Brueck w Styryi, ubiegłej nocy zorganizowano zamach dynamitowy na kable telefoniczne międzymiastowe, prowadzące do Włoch.

Sprawy byli widocznie fachowcami i byli dobrze poinformowani o położeniu kabli.

Władze przypuszczają, że zamach jest dziełem lewicy radykalnej.

Wezuwjust znow grozi

Neapol, 26 maja.

(Pat.) — Wulkan Wezuwjust wznowił aktywną działalność wulkaniczną, która jednak, przynajmniej narazie nie zagraża okolicznym miejscowościom. — Z krateru Wezuwjusta wydobywają się olbrzymie płomienie.

Od czasu do czasu wulkan wyrzuca wielkie kamienie i chmury popiołu. Poza głównym kraterem, utworzyły się dwa boczne, z których wydobywa się lava.

Obecnie bowiem projekt przewiduje dla wielkich mocarstw prawo budowy nowych jednostek morskich, ale pozbawia jednocześnie, tego prawa mniejsze mocarstwa morskie.

Krytyce poddali część morską również delegaci Francji, Z.S.R.R. i Japonji.

Jedynie delegat St. Zjednoczonych popierał projekt.

Genewa, 26 maja.

Komisja główna konferencji rozbrojeniowej kontynuowała dziś dyskusję nad raportem komitetu spraw bezpieczeństwa, rozpatrując projekt formuły

określającej „napastnika“.

Delegacja polska wykazała wielkie znaczenie projektu tego, wysuniętego przez delegację sowiecką. Również i Rumunja wyrażała się z uznaniem o projekcie sowieckim, który poddał krytyce jedynie reprezentant Wielkiej Brytanji.

Przed wyborami w Gdańsku

Wysłannicy z Rzeszy biorą udział w kampanji agitacyjnej. — Teror hitlerowców

Gdańsk, 26 maja

Z biegiem kampanji wyborczej coraz bardziej uwydatniają się przeciwieństwa pomiędzy narodowymi socjalistami a narodowo - niemieckimi. Liczne zebrania publiczne obu tych partji poświęcone są niemal wyłącznie gwałtow-

nej polemice i wysuwaniu bardzo ostrych wzajemnych zarzutów.

W walce tej biorą udział senatorowie partji narodowo - niemieckiej z prezydentem senatu Ziehmem na czele.

Szczególnie gwałtownie przeciw hitlerowcom występuje senator spraw we-

wewnętrznych Hinz, który znow jest też najsilniej atakowany przez hitlerowców.

Dziś rozrzucono po mieście ulotkę partji narodowo - niemieckiej, w której wyraźnie się mówi o terrorze wyborczym hitlerowców i ich zamiarze po doświadczeniu do władzy utworzenia w Gdańsku obozu koncentracyjnego dla przeciwników partyjnych, gdzie pierwszym internowanym byłby senator Hinz.

Hitlerowcy rozpowszechniają pogłoski o rzekomym aresztowaniu ich czołowego kandydata Rauschninga, o chorobie prezydenta senatu Ziehma i roztrwonieniu przez senat olbrzymich sum na cele wyborcze.

W kampanji wyborczej biorą udział nie tylko działacze tutejsi, lecz i przybywający z Rzeszy. M. in. przybył z Berlina pruski minister sprawiedliwości Kerrl, a na piątek zapowiedziane jest przemówienie do wyborców gdańskich Goebbelsa.

Odezwa Forstera, męża zaufania hitlerowców w Gdańsku, piętnuje akcję innych partji gdańskich, uważając, że głównym celem tej akcji jest prowokowanie hitlerowców. Ci jednak, jak pisze Forster, ufnij w swe zwycięstwo, sprokokuwać się nie dadzą i zachowają dyscyplinę za wszelką cenę.

Najbliższe kanonizacje i beatyfikacje

Cita del Vaticano, 26 maja

Pierwszą serję przewidzianych na rok bież. kanonizacji i beatyfikacji zakończy uroczystość beatyfikacyjna czcigodnej Katarzyny Laboure ze Zgromadzenia Córek Miłosierdzia św. Wincencego a Paulo, która odbędzie się w niedzielę 28 maja, oraz w dniu 4 czerwca uroczystość kanonizacyjna błog. Andrzeja Fournet.

Manifestacja Niemców z obszarów pogranicznych

Papen chce „uporządkować“ Europę Środkową

Berlin, 26 maja.

(Pat.) — Pod Osnabrueck odbyła się wczoraj, z racji zjazdu Niemców z obszarów pogranicznych, wielka manifestacja.

Do zebranych przemówił v. kanclerz Papen, który m. in. omawiał sprawę rozbicia Europy na wiele państw. Papen zaznaczył, że Niemców w Europie podzielono na dwadzieścia pięć państw, a 1/3 ich żyje poza granicami Europy.

Panowanie mechanicznej większości nad mniejszością, obciąża politykę za-

granicznej demokracji grzechem asymilacji i niebezpieczeństwem irresenty. — Prawa mniejszości stały się pustym brzmieniem słownym, obecnie podejmujemy odpowiedzialność za Europę i konieczność nowego uporządkowania Europy Środkowej, bez wciągania jej w eksperymenty wojenne, do których silną podbudkę dają inne państwa.

Zachodnie pojęcia o państwie muszą być zmienione przez nowy porządek rze- czy, który zapewni współżycie narodów.

B. prezydent Coolidge skompromitowany

Dalsze wyniki dochodzeń w sprawie banku Morgana

Londyn, 26 maja.

(Pat.) — Dalsze dochodzenie, prowadzone przez specjalną komisję senatu amerykańskiego w sprawie operacji finansowych banku Morgana, wykazało, że skompromitowanych jest wiele wybitnych osobistości.

Skompromitowany jest między innymi b. prezydent Coolidge, który w r-u 1929, za pośrednictwem banku Morgana, na-

był pakietem akcji po cenie niższej od ceny rynkowej, uzyskując specjalny przywilej. Poza tem na liście skompromitowanych osób figurują: senator Baruch i były sekretarz skarbu Mac Adoo.

W związku z rewelacjami prokuratora, zarządzono wzmocnienie ochrony policyjnej sali, w której odbywa się śledztwo. —

Restytucja monarchji w Chinach?

Co piszą w Sowietach o dalszych planach w Japonji

Moskwa, 26 maja.

(Pat.) — Komunikat wydany w związku z sytuacją na Dalekim Wschodzie donosi, że Japonja dąży do uczynienia Mandżurji swą kolonią, do kontroli nad Chinami północnymi, a potem nad całemi Chinami, wreszcie uczynienia z Chin zależnej od Japonji monarchji z cesarzem Pu-Si na czele.

Japończycy dążą do podporządkowania sobie za pośrednictwem Mandżurji wszystkich dzielnic mongolskich.

Zajęcie przez japończyków Pekinu, wywołało według doniesień tutejszych pism, wielkie oburzenie w całych Chi-

nach i przyczynić się ma do zrewolucjonizowania.

25 akademików warszawskich

stanie jutro przed sądem starościńskim

Warszawa, 26 maja.

(B) Jutro staną przed sądem starościńskim w Warszawie studenci w liczbie 25-ciu, którzy onegdaj podczas wręczania nagród artystycznych m. st. Warszawy w sali warszawskiej rady miejskiej mieli zamiar demonstrować przeciw dr. Boy-Zeleńskiemu.

Policja, uprzedzona zawczasu, przy-

trzymała grupę w liczbie około 40-tu studentów, zmierzających na galerję sali obrad rady miejskiej.

Studentów poddano rewizji i znaleziono przy 25-ciu w kieszeniach zepsute jajka, flaszki z płynem grzającym i t. d.

Przed sądem starościńskim stają ci właśnie studenci, u których znaleziono owe „narzędzia pomocnicze“.

EXPRESS KRAKOWSKI I MAŁOPOLSKI

CENTRALNY ODDZIAŁ REDAKCYJNY I ADMINISTRACYJNY DLA CAŁEJ MAŁOPOLSKI: KRAKÓW, UL. PIJARSKA 4.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 171-50, ADMINISTRACJA Nr. 165-00. —

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 11—1 przed południem i od 5—7 wieczorem

ADMINISTRACJA (dział sprzedaży pisma) od 9 rano — 1 w połud. i od 4—7 wieczorem.
(dział inzeracyjny)

od 9 rano — 1 w połud. i od 4—7 wieczorem.

ADRES TELEGRAFICZNY: „Express Ilustrowany”, Kraków.

KONTO P.K.O. Oddziału krakowskiego, Kraków 411-700

Adwokat krakowski oskarżony o sprzeniewierzenie Ponowne odroczenie rozprawy. — Wniosek prokuratora o zbadanie zdrowia oskarżonego

Przed sądem okręgowym w Krakowie miała się wczoraj odbyć sensacyjna sprawa przeciwko znanemu adwokatowi krakowskiemu, dr. Szyji Fensterblauowi, oskarżonemu o sprzeniewierzenie 8.000 złotych. Rozprawa została wyznaczona początkowo na 29 marca, jednak została odroczone, ponieważ dr. Fensterblau przedstawił świadectwo, że jest chory.

Na obecnej rozprawie dr. Fensterblau również się nie zjawił, nadsyłając świadectwo, że jest chory.

Wobec tego, że niektórzy świadkowie widzieli go przed kilku dniami, sąd na wniosek prokuratora dr. Panka polecił dr. Grudzewskiemu zbadać stan zdrowia oskarżonego, a w wypadku stwierdzenia, że stan jego zdrowia nie jest poważny — aresztować go, ponieważ istnieje obawa, że zbiegnie on za granicę.

Linoleum, Ceraty, Dywany
M. Halpern, Kraków, POSELSKA 18

REPERTUAR TEATRÓW.
Teatr M. Im. J. Stowackiego — o godz. 20-ej „Don Karlos” (gość. występ (Ludwika Solskiego).
BAGATELA: — o godz. 8-ej „Małka Szwarcenkopf” w 5 akt. G. Zapolskiej.
REPERTUAR KIN.
ADRJA: — „Jego Eksceleńca Subjekt”.
APOLLO: — „Dzika dziewczyna”.
ATHLETIC: — „Gehenna kobiety”.
BAGATELA: — „Nietoperz”.
DOM ZOŁNIERZA: — „Szalas miłości”, oraz komedia „Flap i Flap w opałach”.
PROMIENN: — „Kinomanjak”.
SŁOŃCE: — „Oblawa w Paryżu”.
SZUKA: — „Student i żebrak”.
SWIT: — „Nowy Dieb”.
UCIECHA: — „Król Dżungli”.
MUZEUM: — „Orli szczyt” i komedia „Pat i Patachon w Lunaparku”.

Dwie służące, ich znajomy i akuszerka stały przed sądem krakowskim

Przed sędzią Traczewskim odbyła się wczoraj sprawa przeciwko czterem oskarżonym, służącej Barbarze Kukle, która kazała sobie spędzić plód, Barbarze Hanzelowej, akuszerce, która dokonała tej operacji, służącej Stefanji Nyczównie, która zaprowadziła Kukle do akuszerki i Leona Borczaka, który dał Kukli pieniądze na dokonanie tej operacji.

Niefortunna wyprawa włamywaczy do młyna w Wieliczce

Wieliczka, 26 maja
Onegdaj włamali się jacyś sprawcy do młyna firmy E. H. Friedman w Wieliczce, gdzie zabrali znajdującą się w kasie gotówkę oraz większy zapas mąki poczem usiłowali umknąć ze swym łupem, zostali jednak w ostatniej chwili spłoszeni przez strażników, wobec czego zostawili łup na miejscu, a sami zbiegli.

Radjoprogram KRAKÓW.

11.40 — Przegląd Prasy. 12.10 — 14.00 — Koncert szkolny z Sali Złotej Domu Katolickiego w Krakowie. 16.00 — Hejnał i pieśni majowe z Wieży Marij. 16.20 — Płyty gramofonowe. 16.40 — Odczyt z Warszawy. 17.00 — Audycja dla chorych. 17.35 — Krak. wiadom. bież. 17.40 — Odczyt z Warszawy. 17.55 — Program na dz. nast. 18.00 — Nabożeństwo majowe z Jasnej Góry. 19.00 — Odczyt. 19.15 — Rozmaitości, komunikaty. 19.30—23.00 — Transmisje z Warszawy. 23.00—24.00 Muzyka lekka.

Wieliczka

DZIEŃ POSTU I MODLITW.
Z nakazu rabinatu odbył się onegdaj w Wieliczce dzień postu i modlitw za pomyślność Żydów na całym świecie, a szczególnie w Niemczech. Kto nie mógł pościć, składał przepisane datki pieniężne.

Tło tej sprawy jest następujące. Niejaki Wincenty Stefański sprzedał w roku 1930 dom Leonowi Uznańskiemu i Kazimierzowi Edwarowi za 22 tysiące złotych, z czego nabywca wpłacił tylko 5.000 zł. Ponieważ dalej nie płacili oni rat, Stefański polecił adw. Fensterblauowi zaskarżyć ich.

W międzyczasie Uznański i Edwar wpłacili dr. Fensterblauowi 8 tysięcy

Ponura tragedia pod Trzebinia

Mechanik kolejowy zastrzelił swe dziecko, zranił żonę i targnął się na życie

W Trzebieńce pod Trzebinia miała wczoraj miejsce krwawa tragedia.

Do swej separowanej żony, 24-letniej Józefy, przybył mechanik kolejowy, Antoni Kaczur.

W czasie sprzeczki dobył on rewol-

Śmiertelny cios młotkiem

Robotnik skazany na 2 lata więzienia

Przed sądem okręgowym karnym stanął wczoraj 37-letni robotnik z Bierzanowa Andrzej Wójcik oskarżony o to, że w dniu 16 grudnia ub. roku w czasie sprzeczki zadał Józefowi Bochenec cios młotkiem w głowę, tak że Bochenek wkrótce zmarł.

Oskarżony tłumaczył się, że został przez Bochenka napadnięty i pchnął go tak nieszczęśliwie, że ten upadł i uderzył się w głowę, wskutek czego zmarł.

Sąd w osobach so. Piłarskiego, dr. Ostregi i Bobilewicza skazał Wójcika na dwa lata więzienia z zawieszeniem wykonania kary na dwa lata.

Sąd skazał Kukle na 6 miesięcy aresztu, Nyczównę na 6 miesięcy więzienia, Borczaka na 4 miesiące więzienia z zawieszeniem na trzy lata i Hanzelową na 8 miesięcy więzienia z utratą praw obywatelskich i utratą prawa wykonywania zawodu na przeciąg 3 lat.

Oskarżał prok. dr. Panek, Hanzelową bronił adw. Urban, a pozostałych oskarżonych adw. dr. Pleszowski.

liczce, gdzie zabrali znajdującą się w kasie gotówkę oraz większy zapas mąki poczem usiłowali umknąć ze swym łupem, zostali jednak w ostatniej chwili spłoszeni przez strażników, wobec czego zostawili łup na miejscu, a sami zbiegli.

Policja wszczęła za nimi poszukiwania.

Hakadur—Hakoah spotkanie o mistrzostwo klasy B

Zawody powyższe odbędą się na boisku Makkabi w niedzielę, dnia 28-go maja o godz. 9.30 przedpoł.

Ze względu na rywalizację obu klubów i porażkę Hakaduru w turnieju, budzą zawody te bardzo wielkie zainteresowanie. Ceny wstępów b. niskie.

zł., których ten jednak nie zwrócił Stefańskiemu.

Stefański oskarżył wówczas adwokata o sprzeniewierzenie, albowiem nie miał on prawa pobierać żadnych sum.

Oskarżony tłumaczy się, że miał prawo pobrać pieniądze, a oskarżony chciał od niego przyjąć całą należność po wpłaceniu przez winnych pozostałych rat.

weru i dał szereg strzałów, raniąc swą żonę i kładąc trupem 4-letnie dziecko.

Po dokonaniu tego czynu Kaczur postawił się ciężko w pierś.

Obu Kaczurów odwieziono do szpitala.

Oskarżał prok. dr. Stawarski, bronił adw. dr. Aschenbrenner, powództwo cywilne wnosil adw. Jan Woźniakowski.

Doroczny zjazd Zw. Inwalidów w Krakowie odbył się z udziałem licznych delegatów województwa krakowskiego

Stosownie do naszej zapowiedzi odbył się onegdaj w Krakowie doroczny zjazd Delegatów Kół i Grup Związku Inwalidów Wojennych Województwa Krakowskiego.

Zjazd rozpoczął się od uroczystego nabożeństwa w kościele Marjackim, poczem uczestnicy przeszli do sali Bolońskiego w Pałacu Spiskim, gdzie odbywały się obrady.

W Zjeździe wzięli udział przedstawiciele władz z wicewojewodą Bilekim na czele, wiceprezes Izby Skarbowej Artz z naczelnikami Wydziałów Izby Skarbowej, mjr. Krudowski, imieniem gen. Luczyńskiego, prezes dr. Broczyner, imieniem Związku Rezerwistów i b. Wojskowych, wiceprezydent miasta dr. Klimecki, imieniem prezydium miasta i Związku Legionistów, reprezentant Okręgowego Związku Strzeleckiego, ponadto obecni byli delegaci z Warszawy: prezes Związku Inwalidów, poseł Karkoszka i skarbnik Wydziału Wykonawczego p. Woźniak, przewodniczący zarządu wojewódzkiego Zw. Inw. w Poznaniu, p. Stachecki, z Katowic przybyli pp. Paluch i Kon i wreszcie imieniem Śląska Cieszyńskiego p. Kamiński z Bielska. Ponadto przybyło na zjazd 115 delegatów z województwa krakowskiego, a od wszystkich zarządów wojewódzkich z całej Polski nadeszły depesze z życzeniami pomyślnych obrad.

Przemówienia powitalne wygłosili wszyscy przedstawiciele władz oraz reprezentowanych organizacji, poczem dokonano wyboru prezydium zjazdu w osobach posła Karkoszki jako przewodniczącego, pp. Woźniaka i Stacheckiego, jako jego zastępców i pp. Woltała z Bochni oraz Wilczyńskiego z Tarnowa w charakterze sekretarzy.

Następnie odczytano i przyjęto protokół z poprzedniego zjazdu, poczem szczegółowe sprawozdanie krakowskiego zarządu wojewódzkiego złożył ze spraw organizacyjnych przewodniczący zarządu wojew., b. poseł Pająk, a

Krwawe rozprawy nożowe w Krakowie

W dniu wczorajszym pobity został na ulicy Franciszek Albin, zam. przy ul. Szewckiej 1. Nieznani sprawcy pobili go okutymi laskami tak ciężko, że Albina odwieziono do szpitala.

Obok kościoła Marjackiego napadł jakiś nożowiec na Karola Tyleka, zam. przy ul. Bosackiej 8. Nożowca poszukuje policja.

Zbrodniczy znajomy

Między Walentym Myckiem (Lubicz 36) a znajomym jego Marjanem Wośniakiem, zam. przy ul. Strzeleckiej powstała sprzeczka, w czasie której Wośniak dobył noża i zadał swemu przeciwnikowi cios w brzuch.

Rannego odwieziono do szpitala, a Wośniaka aresztowano.

Straszny wypadek w kamieniołomach

W kamieniołomach w Uniczowie pod Miechowem miał miejsce straszny wypadek. W czasie pracy obsunął się zwał kamieni na robotnika, Józefa Dydymusa.

Doznał on zmiążdżenia prawej stopy. Rannego odwieziono do szpitala.

Zatrucie denaturatem

Wczoraj wezwano pogotowie na ul. Juliusza Lea 84 do 27-letniego robotnika Kazimierza Sapety. Lekarz stwierdził zgon wskutek zatrucia spirytusem denaturowanym.

ze spraw kasowych i bilansowych skarbnik zarządu wojew., p. Łobodziński.

Imieniem komisji rewizyjnej złożył nader pochlebne dla zarządu sprawozdanie p. Dybak z Bielska, który zarazem postawił wniosek o udzielenie ustępującemu zarządowi absolutorjum.

Następnie pp. Woźniak i Stachecki złożyli sprawozdanie z lustracji, stwierdzili, że krakowski zarząd wojewódzki i jego biuro pod kierownictwem p. Pepelecha może być wzorem dla innych zarządów wojewódzkich w Polsce, gospodarka jego bowiem jest w największym porządku i w ramach budżetu bardzo oszczędna.

W dyskusji, która się potem rozwinęła, wzięło udział kilkunastu mówców z różnych terenów województwa krakowskiego, wyrażając się z dużym uznaniem o działalności zarządu wojewódzkiego i kierownika, p. Pepelecha. Opozycyjne stanowisko zajęły tylko 4 osoby z kpt. Suchoniem i por. Nablēm na czele. Opozycjoniści spotkali się jednak z druzgocącą odprawą ze strony wszystkich delegatów. Zarządowi oraz kier. Pepelechowi udzielono absolutorjum jednogłośnie, poczem nastąpiły wybory do Zarządu Wojewódzkiego i Komisji Rewizyjnej. Wybory były tajne, a wynik ich zostanie ujawniony dopiero po ukończeniu prac przez komisję skrutacyjną.

Wreszcie w ramach projektu zarządu przyjęto budżet na rok 1933, zalecając oszczędności, poczem referat w sprawach zaopatrzeniowych, organizacyjnych i koncesyjnych wygłosił poseł Karkoszka.

Po załatwieniu wniosków i interpelacji zjazd w późnych godzinach wieczornych zamknięto.

Zjazd wysłał telegramy holdownicze do Prezydenta Rzplitej, Marsz. Piłsudskiego, poczem wznieśli krzyki na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i wojewody krakowskiego, dra Kwaśniewskiego.

Przemówienie Prezydenta Rzplitej na międzynarodowym meefingu lotniczym.— Uroczyste rozdanie nagród

Warszawa, 26 maja.

Wczorajszy międzynarodowy meeting lotniczy zaszczylił swoją obecnością Prezydent Rzeczypospolitej, który przybył na lotnisko w otoczeniu domu cywilnego i wojskowego.

Pan Prezydent pozostał na zawodach około 3-ch godzin, żywo interesując się brawurowymi popisami lotników polskich i zagranicznych.

Po skończonym programie nastąpiło wręczenie nagród. P. Prezydent wręczył nagrodę przechodnią swojego imie-

nia — rzeźbę z brązu, przedstawiającą postać ks. Józefa Poniatowskiego na koniu, przesowi Aeroklubu warszawskiego, jako klubowi polskiemu, którego zawodnicy uzyskali najlepszą punktację

Nagrodę przechodnią p. premiera rady ministrów — puhar dla klubu zagranicznego, którego zawodnik uzyskał najlepsze wyniki w zlocie gwiazdzistym — otrzymała z rąk premiera Jędrzejewicza p. Ferraris-Kohnowa z Brna Mor. Po wręczeniu nagród przemówił Pan Prezydent Rzplitej:

Dzisiejszy meeting lotniczy aeroklubu warszawskiego otwiera okres rocznych przygotowań Challengeu 1934. — Lotnictwo nasze, pracujące dotychczas w ukryciu i cisy rozwija coraz większą ekspansję a problem lotnictwa urasta do roli pierwszorzędnych zagadnień. Technika polska zaspoaja już zapotrzebowanie polskiego lotnictwa, a samoloty o polskich znakach, piloti w polskich barwach coraz częściej osiagają pierwszorzędne sukcesy w rozwoju światowego sportu lotniczego.

Po świetnych zwycięstwach, odnie-

szych przez nieodżałowanej pamięci Żwirke i Wigurę w Challenge'u 1932 i po świetnym locie przez Atlantyk kpt. Skarzyńskiego, można się spodziewać, że udział Polski w przyszłym Challenge'u stanie na poziomie dotychczasowych zdobyczy.

U osób przygnębionych, wyczerpanych, niezdolnych do pracy naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa pobudza obieg krwi, wzmacnia zdolność myślenia i chęć do pracy. Zalec. przez lek.

Adwokat jugosłowiański oskarżony o spótdział w morderstwie.

Białogród, 26 maja.

(t) Wczoraj z polecenia prokuratora został aresztowany znany adwokat Petrowic, oraz jego dependant. Adwokat Petrowic zamieszany jest w sprawę morderstwa kupca Stankowica. Adwokat Petrowic podobno wiedział o przygotowanym napadzie rabunkowym na kupca i spótdział w wykonaniu całego planu morderstwa.

Artystka niemiecka znaleziona ranna w pobliżu Nicei.

Paryż, 26 maja.

(t) W pobliżu Nicei znaleziona została w stanie nieprzytomnym 22-letnia niemiecka artystka filmowa Henryka Gryb. Artystka miała na sobie liczne ślady zadrapań, a po poddaniu jej badaniu lekarskiemu, stwierdzono ślady gwałtu. Po przywróceniu do przytomności artystki nie chciała ona udzielić żadnych wyjaśnień. Policja zajęła się energicznie wyświeleniem tej tajemnicy.

„Pralnia“ marek pocztowych wykryta w Budapeszcie.

Budapeszt, 26 maja.

(t) Policja aresztowała dziś 4 kupców, którzy od kilku lat prowadzili niezwykle intratny interes, a mianowicie urządzili „pralnię“ marek pocztowych. Posiadali oni precyzyjne urządzenia, dzięki czemu ścierali wszelkie ślady stempla, a następnie sprzedawali marki jako nowe. Proceder ten przynosił im kolosalne zyski. Suma poniesionych przez skarb strat nie została jeszcze ustalona. W każdym razie sięga ona około miliona złotych.

Emerytowany dyrektor administracyjnej P. K. O. w Warszawie, Sylwester Ziemiński, zam. przy Krakowskim Przedmieściu Nr. 63, wniósł do prokuratury doniesienie przeciwko kilku osobom o wyłudzenie od niego i przywłasz-

Obrazy wartości 2 milionów złotych wyłudzone w podstępny sposób.— Sensacyjna skarga em. dyrektora P.K.O. w Warszawie

Warszawa, 26 maja

Emerytowany dyrektor administracyjnej P. K. O. w Warszawie, Sylwester Ziemiński, zam. przy Krakowskim Przedmieściu Nr. 63, wniósł do prokuratury doniesienie przeciwko kilku osobom o wyłudzenie od niego i przywłasz-

Zderzenie parostatków na Wiśle

Statek „Kazimierz“ poważnie uszkodzony

Warszawa, 26 maja.

W czasie trwającej nocy ubiegłej wicher i ulewę nastąpiło na Wiśle zderzenie dwóch parostatków, mianowicie zderzenie w stronę Warszawy „Kazimierz“ między Mniszewem i Radzwanowem zderzył się ze stojącym na środku rzeki parostatkami roboczym „Prądówka“.

Załoga „Prądówki“ tłumaczyła się,

Krwawa walka fragarzy warszawskich

Cztery osoby ranne

Warszawa, 26 maja.

Hale targowe na Placu Mirowskim były onegdaj w godzinach popołudniowych terenem krwawej bójk pomiędzy tragarzami.

Gdy walczący tragarze zrobili użytek z broni palnej, na odgłos strzałów nadbiegli policjanci, którzy zapobiegli dalszemu rozlewowi krwi, dając kilka strzałów w górę.

Z walczących odnieśli rany: Lejb Feldblum (Miła 36), postrzał lewej nogi,

Tajemnica jeziora Kamionkowskiego

Potworny mord, czy samobójstwo?

Warszawa, 26 maja.

Ratowniczy jeziora Kamionkowskiego, Feliks Zdybski, w odległości około 8 metrów od brzegu wylowił zwłoki nieznanego topielca, którego przyciągnął do brzegu, a następnie zawiadomił policję.

W ubraniu topielca nie znaleziono żadnych dokumentów, wobec czego ustalenie jego tożsamości jest bardzo utrudnione.

Znaleziono jedynie żółta portmonet-

Tajemnicze zniknięcie Fritza Rothera.

Brat jego i szwagierka zostali zamordowani przez hitlerowców.

Wiedeń, 26 maja.

Dzienniki wiedeńskie donoszą z miejscowości Vaduz, w księstwie Lichtenstein, że dyrektor teatru berlińskiego, zbiegły z Niemiec, Fritz Rother, znikł nagle ze szpitala, gdzie przebywał.

Rozeszy się pogłoski, że Rother został uprowadzony przez narodowych socjalistów. Półoficjalne źródła niemieckie twierdzą, że Rother uciekł, obawia-

Cała brygada detektywów pilnować będzie delegatów na konferencji londyńskiej

Londyn, 26 maja.

(sb) W związku z zbliżającą się konferencją światową w Londynie, policja londyńska otrzymała informacje, że do Londynu mają zamiar przybyć wszelkiego rodzaju oszuści i szantażyści. W związku z tem Scotland Yard wyznaczył 65 najlepszych swych detektywów, którzy będą mieli za zadanie

Po przemówieniach wszyscy uczestnicy zawodów zostali przedstawieni Panu Prezydentowi. Uroczystości zakończyły się odegraniem hymnów narodowych państw, których zawodnicy brali udział w meefingu.

czenie obrazów, przedstawiających wartość kilku milionów złotych.

Ziemiński w doniesieniu swem podaje, iż kilka osób, m. in. dyrektor jednego z banków warszawskich, wyłudził u niego w podstępny sposób szereg obrazów, mianowicie Rembrandta

iz wichura pogasiła wszystkie lampy sygnalizacyjne, zachodzi jednak przypuszczenie, iż załoga dopuściła się karygodnego niedopatrzenia.

Podczas starcia część pokładu „Kazimierza“ została poważnie uszkodzona, zaś pasażer, 59-letni Mendel Waksman odniósł ranę głowy i po przybyciu do Warszawy przewieziony został na opatrunek na stację pogotowia.

Izrael Szajnowicz (Smocza 55) — postrzał głowy, Symcha Solnik (Smocza Nr. 57) — postrzał głowy i lewego boku oraz Lejb Walkenbrajt (Lubelskiego 26), postrzał prawej ręki.

Rannych opatrzyło pogotowie i przewieziono wszystkich, z wyjątkiem Walkenbrajta do szpitala.

Przybyła na miejsce policja przeprowadziła obławę w całej dzielnicy i dokonała aresztowania około 12 tragarzy.

kę, zawierającą 12 zł. 70 gr., 2 chusteczki do nosa, zegarek, 2 klucze, lusterko i szczyryk. Wiek topielca określono na około 24 lata, ubrany był w palto szare, czarny garnitur w pająki, szary sweater i kapelusz miękkki z literami H.S.

Policja prowadzi energiczne dochodzenie w celu ustalenia, czy zachodzi tu wypadek samobójstwa, czy też może nieznanomy został zamordowany i następnie wrzucony do wody.

jąc się wydanła go w ręce władz niemieckim.

Policja w Vaduz oświadczyła, że Rother przed ucieczką pozostawił list, w którym oświadcza, że wyjedzie do sanatorium w Szwajcarii, celem przeprowadzenia kuracji, jednak wróci do Vaduz, aby złożyć zeznania w procesie przeciwko mordercom jego brata i szwagierki.

roztoczyć opiekę nad przedstawicielami państw zagranicznych.

Każdy delegat przybywający do Anglii otrzyma do swej dyspozycji detektywa mówiącego jego narodowym językiem. Detektywi ci będą uzbrojeni i nie będą odstępować delegatów ani na krok

„Negrita“ i „Ultrasol“.

Olejek „Negrita“ i krem „Ultrasol“ z przepisów D-ra Lustra z Krakowa spełniają jedynakowe zadanie. Warunkują pod wpływem słońca równomierne ciemnienie skóry, chroniąc ją przed „słonecznikiem“. Oba te preparaty zawierają świetlną energię emanacyjną dzięki czemu posłużą nie tylko sportowcom i podczas „plażowania“, lecz niemniej skutecznie do pielęgnacji cery i rak w codziennym użytku. Olejek „Negrita“ wskazany jest u osób o trastej wiaściwości cery.

„Chrystus przed Annaszem“, miedzioryt Raffaella „Madonna Różańcowa“, dwa obrazy Lebruna, przedstawiające walkę Aleksandra Macedońskiego z persami oraz obraz Konnigga „Skapiec“.

Obrazy te, wzięte u Ziemińskiego w komis, pod pozorem przeprowadzenia ekspertyzy i oszacowania wywiezione zostały do Gdańska, a stamtąd do Berlina.

Ponieważ, według twierdzeń osobników, którzy wyłudzi u Ziemińskiego obrazy, oszacowane przez znawców na blisko 2 milj. złotych, okazały się one kopiami, chcąc on dać mu za nie obecnie 1000 zł., żądając równocześnie zwrotu kosztów ekspertyzy.

Poszkodowany w skardze swej podaje, iż twierdzenia jego mogą poświadczyć najwybitniejsi znawcy malarstwa w Polsce, którzy w swoim czasie obrazy te oglądali.

Sprawa wywołała wielkie zainteresowanie zarówno ze względu na obiekt, jak i na okoliczność, iż pomimo zakazu wywozu, z Polski wywieziono tak bezcenne dzieła sztuki.

Zakupy sowieckie w Anglii.

Londyn, 26 maja.

(t) Mimo naprężonych stosunków politycznych między Anglią a Sowietami i wprowadzenie szeregu restrykcji dla importowanych towarów sowieckich, moskiewskie przedstawicielstwo handlowe „Arkos“ zakupiło w Anglii 15.000 tonn ziarna.

Bolszewicy za cały nabyty towar zapłacili natychmiast gotówką. Cały transport został odesłany okrętami z Liverpoolu do Leningradu.

Dokonanie tej transakcji wskazuje, iż mimo wszystko czynniki sowieckie dążą do porozumienia z rządem angielskim.

„Juljusz Cezar“.

Tak się nazywa nowa sztuka Mussoliniego.

Rzym, 26 maja.

(t) W swoim czasie donosiliśmy, że podczas pobytu słynnego aktora Wernera Kraussa u Mussoliniego, oświadczył, on, że zamierza napisać nową sztukę teatralną.

Obecnie z otoczenia Mussoliniego donoszą, że nowa sztuka jego będzie nosić tytuł „Juljusz Cezar“ a główną rolę obejmie właśnie Werner Kraus.

Nowy mord kapturowy

Wiedeń, 26 maja.

W lesie w pobliżu Gemmering znaleziono wczoraj zwłoki dwóch mężczyzn z przestrelanymi głowami. Zwłoki leżały tam już od dłuższego czasu.

Z dowodów znalezionych przy zamordowanych wynika, że byli oni narodowymi socjalistami i pochodzili ze Śląska niemieckiego.

Prasa wiedeńska przypuszcza, że morderstwo nastąpiło na podstawie wyroku sądu kapturowego.

NIEBYWAŁA OKAZJA

Pędzić wesoło i pożytecznie ZIELONE ŚWIATKI na 4-dniowej wycieczce do KOPENHAGI

na s/s „Pułaski”. Odjazd 4 czerwca w południe. Przyjazd 7 czerwca o godz. 17-ej. Bez paszportów i wiz zagranicznych. Korzystaj z przystępnej ceny od ZL. 130 — 140. — obejmującej całkowicie utrzymanie na lądzie i morzu wraz z wycieczkami lądowymi w Kopenhadze.

Nie zwlekaj! Lecz zapisz się natychmiast w biurze LINJI GDYNIA — AMERYKA (gmach Żegluga w Gdyni).

Podział kabin podług zasady „KTO PIERWSZY, TEN LEPSZY”.

35-2

Więcej szpitali!

Przeszło tysiąc pacjentów umysłowo chorych przybyło w ciągu roku!

Jest rzeczą wiadomą, że im gorsze są czasy, im więcej kłesk spada na świat cały, tem większa jest ilość zachorowań psychicznych!

Ludzie, nie mogąc podolać cięższym na nich obowiązkom, załamują się pod ciężarem spadających na ich barki ciosów, mózg przestaje normalnie pracować, pęka coś tam w głowie i oto do zakładu dla umysłowo chorych przybywa

nowy pacjent...

W ciągu ostatniego roku na terenie całej Polski przybyło

przeszło tysiąc takich pacjentów. W województwach zachodnich, gdzie istnieje stosunkowo więcej zakładów leczniczych walka z chorobami umysłowymi mniejsze napotyka trudności, —

lecz gorzej przedstawia się sytuacja w województwach wschodnich, gdzie umysłowo chorzy spacerują po ulicach miast,

nie mogąc znaleźć nigdzie przytulku... Stwierdzono ponadto, że naogół wśród umysłowo chorych przeważa pieć męska,

co jest zrozumiałe, albowiem lwia część trosk spoczywa na barkach żywicieli rodziny.

Więcej szpitali dla umysłowo chorych! — oto hasło, które winno znaleźć zrozumienie wśród miarodajnych czynników.

Zaparcie. Już starzy mistrze sztuki lekarskiej stwierdzili, że naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa znakomicie przeczyszcza jelita. Zalec. przez lekarzy.

Gielda zbożowa

Na dzisiejszem zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie ogólny obrót wynosił 1.856 ton, w tem żyta 1.215. Notowano za 100 klg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: żyto standard I-szy 18.50 — 19, II-gi bez obrotów, pszenica jara czerwona szklista 38 — 39, pszenica jednolita 37 — 38, pszenica zbierana 36 — 37, owies jednolity 14.75 — 15.25, owies zbierany 13.75 — 14.25, jęczmień na kaszę 14.50 — 15, gryka 18.50 — 19.50, proso 19 — 20, groch polny 21 — 24, groch Victoria 28 — 32, wyka 12.50 — 13, peluska 12 — 12.50, seradela podwójnie czysz-

czona 10 — 11, łubin niebieski 7 — 7.50, łubin żółty 10 — 11, rzepak zimowy 47 — 49, siemię lniane 37 — 39, konieczyna czerwona surowa bez grubej kamianki 90 — 110, konieczyna czerwona bez kamianki o czystości 97 proc. 110 — 125, biała surowa 97 — 90, biała bez kamianki o czystości 97 proc. 100 — 125, mąka pszena luksusowa I-szy gat. 58 — 63, mąka pszena I-szy gat. 65 proc. 53 — 58, mąka pszena II-gi gat. 48 — 53, mąka pszena III-ci gat. poślednia 23 — 33, mąka żytnia pył. I-szy gat. 31 — 33, mąka żytnia siatkowa II-gi gat. 23 — 25, mąka żytnia razowa 23 — 25, otręby pszenne szalke 10 — 11, otręby pszenne średnie 9.50 — 10, otręby żytnie 9.50 — 10, kuchy lniane 18.50 — 19.50, kuchy rzepakowe 14 — 14.50, kuchy słonecznikowe 15.50 — 16.

W ORŁOWIE Morskim do wynajęcia na sezon letni pensjonat składający się z 11 pokoi — kompletnie umeblowanych z pościelą i kuchnią oraz wszystkimi sprzętami, wygodny, światło elektryczne, dogodna komunikacja z Gdynią i resztą wybrzeża. Zgłoszenia kierować pensjonat „Zbyszko” Orłowo - Morskie.

Dr. R. Bornstein
CIECHOCINEK
DW. „ORMUZD“

Białe zęby Chlorodont

Pasta do zębów, używana przez miliony ludzi na całym świecie. Pierwszorzędną w działaniu, oszczędną w użyciu.

Na wesoło!..

W szpitalu jedna z pacjentek skarży się na silne bóle.
— Jak często powtarzają się te bóle? — pyta lekarz.

- Co pięć minut...
- Jak długo trwają?..
- Co najmniej kwadrans!

Spotyka się dwóch czeladników szewców.

- Co słychać, Józlu? — pyta pierwszy.
- Ano, jak zwykle przy sobocie... Napad na pociąg...
- Co?... Cóż to ma znaczyć?..
- Nasz majster ma pociąg do wódki, a majstrzowa za to na niego napada...

Buchalter Konopka nic nie robi. Absolutnie nic. Leniuch pierwszej klasy.

- Sześć powiada doń:
- Ja się na pana nie gniewam... Trudno — leń z pana... Ale powiedz mi pan jedno. Czy pana nie męczy to ciągle próżniactwo?..
- Oczywiście!..
- Więc co pan wtedy robi?..
- To, co każdy, gdy jest zmęczony — odpoczywam...

Pietrek to kuta bestja. Pietrek bawi się z Marysią na podwórzu. Nagle rozlega się płacz Marysi. Matka zbiega na dół. Okazuje się, że Pietrek ją uderzył.

- Dlaczego ją uderzyłeś, tobuzie? — pyta matka.
- A Pietrek na to:
- Bo... bo ona mnie p o t e m uszczyptęła...

Na wakacje Pietrek wyjechał na wieś. Pierwszy raz lechał pociągiem. Więc go pyta:

- Jak ci się podobała jazda pociągiem?..
- Bardzo... — odparł małeć. — To zupełnie jak kłaskanie z obrazkami, tylko że nie trzeba przewracać kartek...

„Pozwólcie nam żyć!..”

Powieść sensacyjno-społeczna. Napisał Andrzej Zański

STRESZCZENIE POCZĄTKU POWIEŚCI
Halina Rajcecka, bezrobotna stenotypistka, pozbawiona środków do życia, postanowiła z rozpaczą utopić się. Przeszkodził jej w tem szofer Paweł Przybor, u którego znalazła chwilowy przytułek. Po wielu przejściach Halina otrzymuje posadę wychowawczyni u 4-letniej Reni Zbaraskiej, a Paweł zostaje słynnym bokserem. Kuzynka młodego hrabiego Zbigniewa Zbaraskiego odnosi się niechętnie do Rajceckiej. Halina wywarła na Zbigniewie olbrzymie wrażenie, co nie uszło uwagi hrabianki Izabelli. Izabella jeszcze mocniej nienawidzi Haliny. Paweł Przybor, który w międzyczasie zdobył sławę asa boksu polskiego, w decydującej walce z Leforchem ponosi klęskę. W pałacu Zbaraskich rozbito gablotkę i urażono z niej złote łańcuszki i inną biżuterję. Posadzona o kradzież Halina zostaje aresztowana. Sprawą tą zainteresował się detektyw Petron.

ROZDZIAŁ TRZYDZIESTY ÓSMY. Ojciec i syn.

Patriarcha rodu Zbaraskich, stary hrabia Witold, prowadząc osobiście pertraktację z pewnym angielskim towarzyszem o sprzedaż i wyrab jednego ze swych olbrzymich lasów, bawił czas dłuższy w Londynie — nie przeczuwając skandalu, jaki w międzyczasie zaszedł w jego rodzinie. Jednakże w Zbaszynie — pierwszej granicznej stacji polskiej — gdy zaopatrzył się w polskie dzienniki, dowiedział się natychmiast o całej gorzkiej prawdzie. Starszy pan pozieleniał z gniewu. Dławiły go wstyd i wściekłość. Hańba, jaką Sławucka okryła szanowany jego dom, piekła go niby rozpaliło żelazo: leżąc bezsennie na swem posłaniu w slipingu, przewracał się z boku

na bok, nie mogąc przez całą noc zmrużyć oka.

A koła, stukające po szynach, huczały monotonna: wstyd, wstyd, wstyd!

Była to fatalna dla hrabiego noc — tem więcej, że — zbyt był sprawiedliwy — ażeby nie przyznać, iż poniekąd sam, dolewając oliwy do ognia, przyczynił się do skandalu.

Po niewczynie opadły go przykre refleksje.

— Trzeba mi było nie drażnić Izabelli lecz odprawić Halinę... A jeszcze lepiej byłoby, gdybym pozbył się ich obu! A teraz zbieram fatalne owoce swej niezręcznej dyplomacji. Doczekałem się na stare lata, że dom mój został szafubiony, że nazwiskiem Zbaraskich żongluje lada pismak i nurza je w błocie...

Coraz mocniej zaciskały się szczęki sędziwego arystokraty.

Pociąg zaś gnał naprzód, a koła jego wystukiwały z obłąkańczą monotonią: wstyd... wstyd... wstyd!..

Przybywszy nad ranem do stolicy, wskoczył hrabia do auta i kazał się zawieźć do pałacu.

Gniew i nieprzespana noc wytłoczyły na jego twarzy wyraźne piętno.

Zaalarmowany przybyciem pana kamerdyner Jan spojrzął na niego z troskanymi oczyma.

— Czy jaśnie pan jest chory? — zapytał, zdejmując z niego płaszcz.

Witold Zbaraski — który w innym wypadku doceniał troskliwość i serce starego sługi, teraz machnął tylko z najwyższą pasją ręką.

— Ot, głupstwa Jan wygaduje!.. Ładne tu w międzyczasie zaszły historie... A i Jan maczał w nich ręce!.. Kto kazał mu gnać od razu po policję z doniesieniem o dokonanej kradzieży... Zdziecinnieł Jan dorezty... Kamerdyner opuścił głowę.

Wyrzuty pana bolały go tem mocniej że nie zasłużył na nie w zupełności.

— Uczyniłem to na wyraźne polecenie jaśnie pani — bronił się nieśmiało.

Hrabia zachnął się, jakgdyby go ugryzła wielka osa.

W oczach błysnął mu zły ogień, on zaś warknął.

— Ah ta jaśnie pani — Niech Jan każe jej stawić się natychmiast w moim gabinecie!

Kamerdyner rozłożył bezradnie ręce.

— Niestety, hrabianka opuściła nas wczoraj w wieczór... — Wyjechała?

— Tak jest: wyjechała zagranicę!

Po raz pierwszy surowe zmarszczki rysujące się na czole hrabiego złagodniały.

— Wyjechała — przyszło mu do głowy... — Nie będzie zatem więcej nastawiać się na mojego Zbigniewa.

Zamajęczała mu przez chwilę najprzelotniejsza wizja: jasna główka Elżbiety księżniczki Ostrogskiej...

— Wyjechała — myślał. — Teraz już nic nie stanie na przeszkodzie moich planów w stosunku do przyszłości Zbigniewa.

Wyprostował się nieco, a potem rzucił kamerdynerowi rozkaz.

— Proszę zameldować hrabiemu Zbigniewowi, że powróciłem i chciałbym natychmiast porozmawiać z nim.

Kwadran późnij zjawił się w gabinecie ojca Zbigniewa.

Był ubrany w poranną pyjamę — pachniał kapielą i dobrą kolońską wodą. Mimo wzburzenia nie mógł stary Zbaraski nie zauważyć młodzieńczego uroku, jaki promieniował z postaci jego syna.

(Dalszy ciąg jutro).

Wielcy ludzie w opałach finansowych Genjusz i sława nie zawsze idą w parze z bogactwem

Wielcy ludzie nigdy nie potrafili urządzić dobrze swoich spraw finansowych. Mężowie stanu, artyści, a przede wszystkim poeci — przeważnie żyli i umierali w niedostatku. Tak już dzieje się, że społeczeństwa, które po śmierci swych bohaterów, czy genjuszów stawiają im pomniki i pamięć ich otaczają czcią, za życia skąpią im wszelkiej strawy.

Bylibyśmy zupełnie niesprawiedliwi, gdybyśmy całą winę przypisywali społeczeństwu. Powszechnie jest mniemanie, że artyści nie potrafili być praktyczni. Liczenie się z każdym groszem i skrupulatność pieniężna — to są cechy obce artystom.

Jeśli cofnąć się wstecz do owych spokojnych i dobrych czasów, kiedy pieniąż posiadał swą stałą wartość, kiedy praktyczność w życiu była wielką cnotą, oplacającą się sownie, stwierdzimy, że i wówczas wielcy ludzie pogrużeni byli po uszy w długach. W myśl przysłowia angielskiego, że tylko wielcy ludzie mogą mieć dług, ponieważ mają kredyt.

Weźmy takiego Williama Pitta, wielkiego męża stanu Imperjum Brytyjskiego, kanclerza skarbu. Pitt postawił Anglię na nogi, kiedy jej finanse były zagrozone. Europa nazwała go genjuszem finansów. *We własnych sprawach okazał się jednak Pitt kompletnym gamoniem.* Przez całe życie brał po uszy w długach. *Po jego śmierci naród angielski wyznaczył 40.000 funtów na zapłatę... długów swego wielkiego genjusza finansowego.*

Markiz de Mirabeau, świetny trybun ludu, późniejszy prezes klubu Jakobinów miał sposobność dokładnego poznania więzień francuskich. *Kilka razy siedział w więzieniu za... marnotrawstwo.*

Ojciec jego, nie mogąc dać sobie rady z hulaką, oświadczył wyprosił u króla szesnaście lettres de cachet, na mocy którym można było osadzić na miejscu niesforne... sarkofagi. Więzienie nie nauczyło go jednak roztropności. *Umarł, będąc dłużnym krawcowi za frak, robiony do ślubu!*

Lamartine, znakomity francuski poeta, historyk i mąż stanu, przejechał od ręki sześć majątków. Miał kiedyś wyrazić się, że *„nie widział arytmetyki, która jest wrogiem każdej szlachetnej idei”.* Innego zdania zawsze byli jego liczni i nieszczęśliwi wierzyciele... Prowadził hulawczy tryb życia, mimo, że długi przekroczyły zawrotną, jak na owe czasy sumę trzech milionów franków.

Van Dyck, chociaż zarabiał krocie, do śmierci tkwił w długach. Rembrandt do bankructwa doprowadził pasją gromadzenia antyków, broni i klejnotów. Nic dziwnego, że majątek jego w ciągu 13 lat podlegał przymusowemu zarządowi.

Byron *zadął wpaść w dług, zanim osiągnął pełnoletność.* Pierwszą pleśń „Childe Charolda” darował Byron panu Dallas, wydawcy, zgóry zrzekając się honorarium. Uważał wtedy jeszcze, że byłoby to nędzne frymarchenie sztuką. Później zmądrzał, a nawet nauczył się porządnie targować z wydawcą.

Pomimo znacznych dochodów, jakie ciągnął ze swych dzieł, Byron tkwił po uszy w długach. Sprzedał w końcu swoją dziedziczną posiadłość Newstadt. — Kiedy i to nie starczyło na pokrycie długów, Byron żenił się, w nadziei, że otrzyma grubszego posag. Spotyka go jednak bolesny zawód. Panna była goła, jak mysz kościelna. W obawie przed rozrzutnością lorda odebrano mu nadzór nad skromnym majątkiem żony.

Dłużnikiem był także Goldsmith, autor głośnego angielskiego dzieła p. t. „Wikariusz z Wakefield”. Rodzina jego z trudem zbiera 50 f. szterlingów, aby wysłać chłopca do uczelni w Temples. — Goldsmith nie dojechał jednak dalej niż do Dublina, roztrwonivszy pieniądze po drodze.

W tym samym czasie ukazuje się drugie wydanie „Wikarego”, a równocześnie znakomitemu pisarzowi zwrócono

niezapłacony weksel na 50 gwinei. *Umierając, Goldsmith pozostawił długi w sumie 2.000 funtów.*

Walter Scott wskutek bankructwa firmy Constable został dłużny 100.000 f. szterlingów. Sumę tę spłacał w ciągu całego życia, chociaż długu tego nigdy nie zaciągnął. Umarł w biedzie, jakkolwiek jego „Życie Napoleona” przyniosło mu 15.000 funtów.

Znany dobrze żaloszne dzieje Edgara Allana Poe. *Poe wstępuje do wojska, aby w ten sposób móc zarabiać na życie.* Praca literacka przynosi mu mniejsze dochody, niż żołnierska. Czyż może być paradoks równie tragiczny?

Niepokonany nałóg pijaństwa rujnu-

je poetę coraz bardziej, aż w końcu przyprowadza go o delirium tremens. O świącie znaleziono go na jednej z bocznych uliczek Bostonu, z głową w rynsztoku.

Podobnie kończy sławny causeur, Lord Paradox, Oskar Wilde. Tułając się pięć lat po wyjściu z więzienia w Reading, umiera w zapomnieniu i opuszczeniu w trzeciorzędnym hoteliku paryskim. Za trumną niedawnego bożyszczka Londynu człapali w błocie młodzi przyjaciele.

Wśród wieńców zwracał uwagę pęk kwiatów od p. Dupoirier, właściciela gospody, w której umarł jeden z najcięższych angielskich dramatopisarzy.

Tak oto żył i umierali wielcy ludzie.

Człowiek, który kupował walory powędrował do więzienia, oskarżony o zabójstwo swej przyjaciółki

(z) Edyta Marion Rosse pragnęła, aby po jej śmierci ukochane wody Tamizy szumiały nad jej grobem. Życzenie jej stało się zadość, i zmarła pochowana została nad brzegiem rzeki w dzielnicy londyńskiej, Bisham.

Po śmierci okazało się, iż Edyta Marion Rosse, która była aktorką, majątek swój w sumie 19.000 funtów szterl. zapisała przyjacielowi swemu, Maundry Gregory'emu, znanemu w arystokratycznej dzielnicy Londynu. Ten elegant, dyplomata, pisarz, polityk itd. — jak Gregory sam siebie nazywał, przyjaciel wszystkich możliwych, grał w Londynie dość niezwykłą rolę.

N gdzie na świecie pogoń za orderami i tytułami oraz arystokratycznymi znajomościami nie jest tak wielką, jak w Londynie. Gregory był właśnie tym człowiekiem, który wszystko to załatwiał. „Pan chce zostać lordem? To drobiazgi — za 30.000 funtów załatwię panu tę sprawę w ciągu roku”. — Pan pragnie otrzymać order? Nic łatwiejszego. Tysiąc funtów — i pomówię z odnośną osobą w ministerstwie”. — „Pańska cór-

ka chce być przedstawiona na dworze? 3000 funtów — i zostanie ona debutantką, zaś na wiosnę przystrojona w strusie pióra stanie przed obliczem królowej”.

I ludzie, którzy zjeżdżali z bliska i z daleka, płacili za tytuł, za order, za debiut na dworze królewskim.

Aż wreszcie ktoś kiedyś otrzymał swój tytuł niedość prędko i stracił cierpliwość, w konsekwencji zaś zaskarżył Gregory'ego o zwrot wpłaconej sumy. Wybuchł olbrzymi skandal; cały szereg osób, powołanych w charakterze świadków, zaprzeczał, jakoby kiedykolwiek słyszał coś o Maundrym Gregory, ten jednak powędrował do więzienia i zniknął na czas dłuższy. Ale obecnie wyszedł na jaw dość przykry szczegół. Mianowicie dokonano ekshumacji zwłok zmarłej przyjaciółki Gregory'ego Edyty Marion Rosse, i okazało się, iż ktoś przyczynił się do przedwczesnego zejścia jej z tego padole łez... Podejrzanie padło na Gregory'ego i będzie on odpowiadał ponownie przed sądem za zgładzenie swej przyjaciółki ze swata.

Desperaci skaczą do krateru Wulkan, który pochłania olbrzymią ilość ofiar

(z) W Tokio coraz bardziej szerzy się przesądna obawa przed wulkanem Migaru, położonym na wyspie, nad samą zatoką. Od pewnego czasu bowiem wulkan ten jest prawdziwym magnesem dla samobójców i pomimo wszelkich środków zapobiegawczych, przedsięwziętych przez policję, liczba samobójców od początku bieżącego roku stale wzrasta.

Jednego dnia do wulkanu rzuciło się 6-chu mężczyzn, zaś 15 mężczyzn oraz 5 kobiet udało się powstrzymać w ostatniej chwili przed szalonym krokiem.

Według oficjalnych danych od dnia

1 stycznia do połowy kwietnia r. b. wulkan Migaru pochłoniął 35 ofiar, zaś 150 kandydatów zdołano zatrzymać dosłownie na skraju przepaści.

Istniał projekt wprowadzenia zakazu wstępu na wyspę wszystkim osobom, które nie potrafią wylegitymować się, iż... nie przybyły w celach samobójczych Projektowi temu sprzeciwili się mieszkańcy wyspy, która jest jedną z najpopularniejszych miejscowości letniskowych w okolicy Tokio. Mieszkańcy wyspy, wychodzą bowiem z założenia, iż fatalizm wulkanu nie może spowodować odcięcie ich od całego świata.

Próżność kobieca nie pozwoliła głośnej pisarce ubiegać się o członkostwo Akademii

(z) Jak wiadomo Akademia Francuska liczy 40-u członków. Po śmierci jednego z „nieśmiertelnych” zbiera się niezwłocznie rada, która na opróżnione miejsce powołuje nowego kandydata. Gdy na jednym z takich posiedzeń przed 10-ciu laty długotrwała dyskusja nie doprowadziła do uzgodnienia kandydatury, jakiś dowcipniś wyraził opinię, iż możnaby wybrać kobietę w poczet członków Akademii.

Gdy pomysł ten doszedł do uszu sławnej powieściopisarki, Colette, oświadczyła ona hr. de Noailles (zmarłej przez paru dniami poetce, jednej z pierwszych kobiet, odznaczonych orderem Legii Honorowej wyższego stopnia), iż zamierza zgłosić swą kandydaturę na zwolnione miejsce „Quarante immortels”.

Hr. de Noailles starała się wszelkimi środkami odwieść p. Colette od tego zamiaru, tłumacząc, iż kobieta tej miary nie ma potrzeby ubiegania się o nieśmiertelność tą drogą.

P. Colette, atoli obstawała przy swym zamiarze. Wówczas p. de Noailles zaapelowała do próżności kobiecej p. Colette, twierdząc, że kolor zielony zdobi rzadko którą kobietę, a już napewno nie będzie jej do twarzy w zielonym fraku, noszonym przez członków Akademii Francuskiej. Argument ten przemówił do rozsądku powieściopisarki, która zrezygnowała ze swej kandydatury.

Jak wiadomo sama hr. de Noailles nigdy nie reflektowała na miejsce w Akademii Francuskiej.

Wolna trybuna.

Miłość do cienia na płótnie

J. Sch. Królewska Huta. Niech Pani nie rozpacza. Prawie każda dziewczynka w wieku Pani przeżywa swoją „wielką miłość”, nie trzeba przywiązywać jednak do niej tak wielkiej wagi. Miłość do artysty filmowego, tak, jak to ma miejsce w wypadku Pani, zdarza się bardzo często. Ta „wielka miłość” która dzisiaj tak Panią martwi, przejdzie po pewnym czasie bez śladu i wzbudzi tylko uśmiech z własnej naiwności.

Pozatem nie radzę zbyt wierzyc, nawet najbardziej znanym, astrologom, chociażby przepowiedzieli, że zostanie Pani żoną owego artysty filmowego z Ameryki, tak, jak Pani w swym liście pisze. Wątpliwie również czy to takie bardzo możliwe, wbrew nadziejom Pani podsyconym przez „astrologów”, którzy zarabiają na naiwności młodych, jak Pani dziewcząt. Radzę nie zaprzętać sobie również główki złudnymi marzeniami i nie bawić się w wielką miłość do cienia na płótnie, Tembardziej, że licząc lat 15 nie można jeszcze mówić poważnie o uczuciu miłości. Zbyt młoda aby je odpowiednio ocenić i potraktować.

Pani Marianna J. Łódź. Doskonale rozumiem Panią, lękam się, że Pani zbyt przejęła się tą, zrozumiała zupełnie, zmianą usposobienia swego męża. Praca nocna jest daleko bardziej wyczerpująca, aniżeli praca w dzień i nic dziwnego zatem, że mąż Pani, który napewno czuje się zmęczony, nieco się względem Pani zmienił. To, że mąż Pani od czasu do czasu spędza, po pracy, czas w towarzystwie kolegów, nie stanowi jeszcze o zmianie uczuć względem Pani. Przemęczenie i wyczerpanie nerwowe domaga się pewnego odprężenia. Niech Pani wytłumaczy mężowi, że chciałaby Pani, ażeby postarał się o inne zajęcia i pracował w dzień. Wiem, że w dzisiejszych czasach nie łatwo o zmianę zajęcia, ale może się to wam uda. Tymczasem niech Pani delikatnie wytłumaczy mężowi, że cierpi Pani z powodu zmiany jego uczuć względem Pani. W każdym razie nie należy brać tych rzeczy tak tragicznie. Jest to sprawa przejściowa, wywołana specjalnymi, niezależnymi od was warunkami. Ze zmianą warunków, zmieni się i Wasz wzajemny stosunek.

Balzac zapłacił za artykuł od siebie 100 franków Teofilowi Gautier

(z) W czasie, gdy Balzac nie był jeszcze tak sławny, nie opuszczał go nigdy humor ani wrodzony dowcip. To też o pisarzu tym ciągle jeszcze słyszy się ciekawe anegdoty.

Pewnego razu Balzac przybył do swego przyjaciela, Teofila Gautier, jednego z najważniejszych krytyków ówczesnych, którego poprosił o napisanie większego artykułu do jednego z miesięczników paryskich, aby publiczność znów zwróciła uwagę na dzieła Balzaca.

W owym czasie przyjęte było, iż zamówienia na takie artykuły były honorowane i dlatego też Gautier umówił się z Balzac'em, iż ten zapłaci mu za artykuł 200 franków. Gautier, który zawsze znajdował się w tarapatkach pieniężnych, zabrał się natychmiast do napisania artykułu, który się też niebawem ukazał. Artykuł utrzymany był w formie bardzo przychylnie dla Balzaca.

Gdy Balzac przeczytał artykuł w paryskiej „Revue” udał się do Gautiera i położył mu bez słowa 100 franków na stół. Gdy niezadowolony krytyk powołał się na umowę, Balzac odparł spokojnie: „Przestrzegam warunków umowy, ale gdybym nie był — jak sam piszesz — wielkim poetą, — nie mógłbyś napisać o mnie artykułu. I dlatego druga setka sprawiedliwie mnie się należy”.

Gautier milcząco schował swe honorarium.

Przygody Azora

Wesoły rysunkowy film „Expressu“

Seria XXII-ga
w której bohater nasz stara się
zaspokoić wilczy apetyt.

Azor jest głodny... Przydałoby się coś do zjedzenia... Ale co?... Na podwórku leży „łysa“ kość... Azor miałby apetyt na coś lepszego... Postanowił udać się do mieszkania... Może tam coś znajdzie...

I znalazł!... Na szafie siedzi spokojnie jakieś zwierzę... Azor przyjrzał się uważnie... Patrzcie państwo!... Smażona gęś na półmisku!... Azorkowi już ślinka do ust cieknie...

Ale jak się tu dostać?... Szafa wysoka, a nasz bohater niziutki... A od czego rozum?... Więc też Azor buduje wielką piramidę... Gromadzi pudła, wszystko układa na krześle i cieszy się na myśl o smacznym obiedzie...

Jeszcze jedno pudełko i wszystko będzie gotowe... Grunt — nie tracić nadziei... Gęś jest cierpliwa i czeka... Czeka dopóki Azor nie ustawi na krześle wszystkich pudełek, by dostać się na szafę...

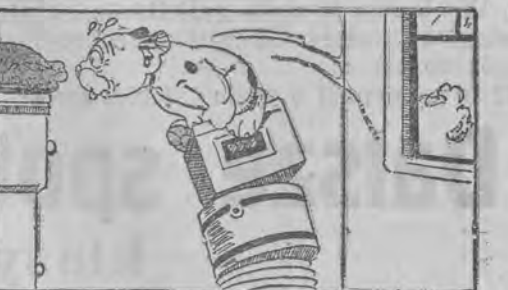
Gotowe!... Teraz ostrożnie na górę... Żeby się tylko nie zwała ta piramida... Uwaga... uwaga... Najpierw wszedł na krzesło, potem na poręcz, a z poręczy siup! — na sam wierzchołek piramidy...

Brawo!... Azor uśmiecha się zadowolony... Dopiął celu!... Ale będzie smaczny obiadek!... Smażona gęś to nie byle co!... Teraz wystarczy tylko wyciągnąć łapkę i pieczona gęś sama do ust wpadnie...

Azor wyciągnął łapkę, lecz... w tej chwili stało się coś strasznego... Piramida zaczęła się chwiać i przechyliła się w tył... Azor zdębiał z przerażenia... Wyteża wszystkie siły, by jakoś utrzymać równowagę...

Pchnął naprzód... Piramida przechyliła się teraz w przeciwnym kierunku... Azor głową uderzył o gęś nóżkę i o mało nie spadł na podłogę... Już jest blisko, mógłby teraz spożyć smaczną gęsinę, ale boi się wypuścić pudło z rąk...

Nareszcie trzęsienie ziemi minęło... Azor odetchnął z ulgą... Lecz oto spotkało go nowe nieszczęście... Przez otwarte okno do pokoju wpadła natrętna mucha i zaczęła bzykać mu nad uchem...

Azor odgania ją jak może, lecz mucha kpi sobie wyraźnie z jego groźnego wzroku. Bzzz! Bzzz... bzzz... bzzz!... Azor odpowiada jej po swojemu: — „An!... Au!... Au!...“ Mucha bzyka, Azor szczeka, a gęś... stoi spokojnie na szafie!

Nagle — bums!... Wszystko na podłogę!... Azor stracił równowagę... Krzesło zawało się, a wraz z nim wszystkie pudła... Rumor był straszny!... Azor wypadł wprost przez okno na podwórze...

I oto znowu znalazł się na podwórku... a gęś pozostała na szafie... Biedny Azor był głodny musiał więc zabrać się do wzgardzonej kości... Trudno... Na bezrębju i rak ryba...

Codzienna nowelka „Expressu“.

List miłosny.

Henryk powrócił z podróży o trzy dni wcześniej, niż zapowiedział.

Otworzył drzwi wejściowe własnym kluczem, który stale nosił przy sobie i w kurytarzu natknął się na służącą, Walerję.

Dziewczyna chciała go głośno przywitać, lecz Henryk zamknął jej usta i szepnął:

— Cicho, chcę zrobić pani niespodziankę!

Pobiegł do sypialni.

Nie ulegało wątpliwości, że Luiza była tam przed chwilą. Widocznie poszła do łazienki i za kilka minut powróci.

Henryk, rozglądając się po pokoju, zauważył arkusz papieru listowego, leżący na toalecie. Atrament jeszcze nie zdążył wyschnąć. Widocznie Luiza dopiero przerwała pisanie.

Henryk odruchowo sięgnął po arkusz i przeczytał:

— Zwycięzco! Nazywam cię tak z tego powodu, że jesteś pierwszym mężczyzną, który potrafił zdobyć moje serce. Nie udało się to nigdy ani memu mężowi, ani żadnemu innemu mężczyźnie. A ciebie kocham, kocham nad życie... W tem miejscu list się urywał. Zresz-

ta te kilka zdań wystarczyły Henrykowi w zupełności.

Już od szeregu miesięcy podejrzewał swą żonę, że nie jest mu wierna i teraz miał w ręku konkretne dowody.

Co dalej czynić? Henryk schował list do kieszeni i cichaczem wymknął się z mieszkania. Wróci dopiero wieczorem. Przecież nie ma się już czego śpieszyć. Rozmowa z Luizą nie będzie zbyt przyjemna.

Gdy zjawił się w pięć godzin później Luiza wybiegła mu na spotkanie na kurytarz.

— A więc jesteś już nareszcie! — zawołała radośnie, obejmując go. — Co się z tobą stało? Walercia powiedziała mi, żeś wrócił. Dokąd więc uciekłeś?

— Musiałem załatwić kilka ważnych spraw — odparł wymijająco.

Luiza, widząc, że nie jest skłonny do dalszej rozmowy, wrzuciła ramionami i kazała podać kolację.

Dopiero, gdy zasiedli do stołu, Henryk, spoglądając badawczo na żonę rozpoczął badanie:

— Coś robiła w czasie mojej nieobecności?

— Naogół nudziłam się — odpowiedziała, uśmiechając się wdzięcznie. — I

strasznie tęskniłam. Kilka razy grałam w bridża i trochę tańczyłam.

— I to wszystko? — pytał dalej.

— No i troszeczkę flirtowałam...

— Rozumiem, chyba z tym zwycięzcą, prawda? — przypuścił szturm.

— A więc tyś czytał ten list?

— Tak, czytałem — zawołał, podnosząc się z krzesła — i żądam wyjaśnień! Mam wrażenie, że mi ich udzielił, prawda?

Luiza wybuchnęła śmiechem. Śmiała się tak głośno i szczerze, że Henryk stracił pewność siebie.

— Głuptasku, tyś wziął to na serio! — zawołała wreszcie — świetny kawał! Nie, to poprostu nadzwyczajnie!

Muszę ci wobec tego wszystko wytłumaczyć. Dziennik, który stale abonujemy, ogłasza oryginalny konkurs z nagrodami. Chodzi o napisanie listu miłosnego. Kto nadeśle najpiękniejszy list, ten otrzyma 500 złotych nagrody. Postanowiłam więc również uczestniczyć w konkursie.

— Ależ moja droga — odparł Henryk, nieco już uspokojony — przecież przeglądałem dziś pismo i nie znalazłem żadnej wzmianki o konkursie.

— Bo oni jeszcze go nie ogłosili. Dowiedziałam się przypadkowo, że w najbliższych dniach zapowiedzą ten konkurs i dlatego już się przygotowuję.

Henryk musiał uznać te wyjaśnienia za wystarczające. Będąc zmęczonym

po podróży, wkrótce udał się na spoczynek.

A nazajutrz rano, gdy tylko wyszedł do biura, Luiza telefonowała do naczelnego redaktora, którego nawiasem mówiąc, zupełnie nie знаła:

— Tu mówi stała czytelniczka. Panowie pisaliście już nieraz, że prosicie czytelników, by komunikowali się z wami, gdy będą mieli jakieś ciekawsze projekty. Otóż mnie wpadł do głowy dość oryginalny pomysł. Czy nie ogłosilibyście panowie konkursu na najpiękniejszy list miłosny? Przypuszczam, że tym konkursem zainteresowałyby się wszystkie kobiety.

— Istotnie, doskonały pomysł — odparł jej uprzejmie redaktor. — Bardzo pani dziękuję. Nie omieszkać skorzystać z tego projektu.

Po tej rozmowie Luiza sięgnęła po list, który Henryk jej zwrócił i dopisała kilka zdań:

— Dopiero dziś mogę wysłać do ciebie te kilka słów. Gdy się zobaczymy, wszystko ci wytłumaczę. Twoja Luiza.

List ten wysłała w dwie godziny później.

A po miesiącu ogłoszono wyniki konkursu.

Luiza otrzymała drugą nagrodę. Ale oczywiście za inny list miłosny, umyślnie napisany dla pisma...

Tłum. D.

Prenumerata: Z kosztami przesyłki pocztowej zł. 3 gr. 50 miesięcznie

Ogłoszenia: W tekście 50 gr. za wiersz miętrowy (na stronie 4 szpalty); nekrologi 40 gr. za wiersz milim. Drobne: za słowo 15 groszy najmniejsze zł. 1.50. Poszukiwanie pracy: za słowo 10 groszy, najmniejsze zł. 1.20.

Konto P. K. O. „Wydawnictwo Republika”, Nr. 68 148 Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 49. Tel. Administracji: 122-14. Tel. Redakcji: 127-24, 136-43, 136-44, 189-00.

Za wydawcę i druk.: Wydawnictwo „Republika” sp. z ogr. odp. redaktor odpowiedzialny: Jan Grobelniak, Łódź, Piotrkowska 49.